לווה. כלומר האשה ובעלי מוב בחין ונפרעין. דנהי דמתסרי עלה נכסי בעלה מיהו אכתי שיעבודה אנכסיה קאי הילכך בעלי מוב בחין ונפרעין. דאפילו לחנן דאמרי דהמפרנס אשתו של חבירו הויה מעותיו על קרן הצני ה"מ במעלה לה מזונותיה אבל כשהיא לווה מיתת היא במה שלוותה ובעלי מוב נפרעין מן הבעל דמוליאין מזה ונותנין לזה מדר' נתן. וכזה יעאתי ידי חובתי מכל מה שהאריך הרשב"א בזה: **מאי טעמא בעלי מוכין בחין ונפרעין לאו משום דחלופיהן לאו כגדוליהן דמו.** דקס"ד דיון דנשעה שהיא לווה משעבדת נכסי הבעל הרי היא כמחלפת נכסי הבעל בנכסי אחרים כיון דלבסוף בע"ח בחין ונפרעין נהי דקא אמרינן מ"ט בע"ח בחין ונפרעין לאו היא גופה קשיא לן דלדידהו ליכא איסורא כלל אלא הכי קאמר כיון דלבסוף בעלי חוב בחין ונפרעין היכי שרית לה לגוות כך פירשו רבותי. ולי נראה דה"ק אם איתא דחלופיהן כגדוליהן דמו היאך בעלי חובין בחין ונפרעין דנהי דמדינא מוליאין מזה ונותנים לזה מדרבי נתן הכא אין קהדי דאדעתא דידה נחית ולאו אדעתא דבעל כי היכי דלא לעביד היא איסורא על ידייהו. ונראה לי דלהכי פשיט לה מהך ברייתא ולא פשיט מסיפא דתתני דהאומר לבנו קונם שאתה נהנה לי וכו' דתנן בסיפא לווה ובעלי חוב בחין ונפרעין משום דאיהו לא הוי כמחליף דהא אלי קני נכסי אבל אשה שאין לה קרן בלא בעלה אליבא אדעתין דהויא כמחלפת הנודר מן הילך: **מתני' הריני עליך חרם.** אם אמר אלו אי עבד עבד כלומר כשהוא נא להחליף איסור בהיתר לכתחלה בידים אסור והחליפין אסורין נכסי הבעל ממש. ומשני דילמא לכתחלה הוא דלא ואי עבד עבד כלומר כשהוא נא לעבוד איסורא מסיפא דמתני' דהאומר לבנו קונם שאתה נהנה לי וכו' דתנן בסיפא לווה ובעלי חוב בחין ונפרעין משום דאיהו לא הוי כמחליף דהא אלי קני נכסי הבעל דיעבד הוא שנעשו חליפין למה שאכלה: **ת"ש המקדש בערלה אינה מקודשת מכרן וקידש בדמיהן הרי זו מקודשת.** דקס"ד דיון שאסור ליהנות מן החליפין אפילו עבר ונהנה שהחליפן כאחר דליהוי חליפי חליפין אסורין ומשום הכי קשיא ליה בשעבר וקידש בדמיהן למה היא מקודשת גמורה ואינה צריכה לקדש פעם אחרת דאי אסירי חליפין מדרבנן הוה לן לאלרוכה קדושי אחריני. ואמרינן הכא נמי לכתחלה הוא דלא ואי עבד עבד כלומר לכתחלה הוא שאסור ליהנות מן החליפין אבל אם עבר ונהנה נהנה דחליפין מותרין: **ולענין הלכה הנודר מן הילך: מתני' הריני עליך חרם.** שהרי הנאתו מחבר עצמו דלא אמר אלו מסתברא דלקולא נקיטי' דיון דבכי האי גוונא גבי איסורי הנאה דעבמא ליכא למימר דחלופיהן כגדוליהן דמי אלא דמדרבנן בעלמא וכדפרישית לעיל הוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא ואפילו עבר והחליפין חליפין מותרין. אבל הרב רבינו משה בר מיימון ז"ל כתב בפ' חמישי מהלכות נדרים (הלכה ט"ז) הרי גדוליהן וחלופיהן ספק לפיכך חברו אסור בגידולי פירות אלו וחלופיהן. והרמב"ן ז"ל מספקא לה סתומי לקמן בפרק הנודר מן הילך: **מתני' הריני עליך חרם.** שהרי הנאתו מחבר עליו כחרם של בדק הבית. ובגליל מיירי דסתם חרמים לבדק הבית (לעיל דף יח:): **הרי אם עלי.** שיהא הנאת חברו עליו כחרם: **מותרין בדבר של עולי בבל.** שהפקירוס עולי בבל לכל ישראל: ואסורין דרבנן דמיירי הכא דנשעה שלוותה אחרה שלא יפרעו אלא מבעלה: **לאו** משום דחליפין **לאו** בגידולין דמו. דאיתלפו אותן מעות שקבל מן הבעלים שאסורין עליה וכיון שחייב הבעל לפרוע לאלוה הרי נעשו כבר המעות שנותן לאשה חליפי קונם ומהא דתנן לעיל בפרק אין כין המודר (דף מג.) שאותר המדיר לפרוע לחנוני ולפועלים אינו יכול לבטל ראיה דשאני התם דאין המדיר חייב לפרוע להם שהם טרגים לו למודר לא הוי חליפי קונם דמתנה בעלמא יהבי למודר ומה שהמדיר נותן להם אינו אלא מתנה בעלמא דאי בעי לא יהיב ליה מידי: **דילמא לכתחלה הוא דלא הא דיעבד עבד.** הא דמיבעיא ליה אי חליפין אסורים הייגו אם לכתחלה אסור להחליפן וליהנות מן הדמים אבל אם החליפן בדיעבד הדמים מותרים ובכל בדיעבד קאתר אם ליתה בעלי החובין בחין ונפרעין ונראה לפרש דאפילו לכתחלה ליה כדמשמע ליהנות דברייתא דקתני ליה ולא קתני ליתה ואשיב ליה בדיעבד היין שהמלוה נותן לה המעות קודם שקבל תמורתו מן הבעל דאיסורא דרבנן בעלמא הוא ולא אמרו אלא היכא שהיא מחליפן ממש: **אם מבחן וקידש בדמיהן מקודשת.** אלמא חליפי אסורי שרי דאי אסורי הא לא יהיב לה מידי ומשני הכא נמי היין דמוכן בדיעבד שרי דמיה: **מתני' הריני עליך חרם המודר אסור.** אבל לא הנודר אע"ג דלא אמר ואמר עליך לא: **שניהם אסורים.** הא לא אלטרך אלא אגב דנמי למתני שניהם מותרים בדבר של עולי בבל לאמוטינן דהפקר הוי ולא דשותפין:

לווה. כלומר דודאי אסור בחלופיהן (א) דומיא דגידולין מינהו וכי היכי דאסור בגידולין הכי נמי אסור בחליפין: **קונם שאני נהנה לך לווה ובעלי חובין בחין ונפרעין.** מבעלה דלהון הבעל הוא שלוו לה. והא הכא (ב) לוותה מאחרים דחלופי ממונו של בעל הוי ולא מיתסר אלמא לחין אדם אוסר דבר שלא"ל על חבירו דהא נפרעין מבעלה: **לאו כגידולין דמי.** וכגידולין אסור אבל בחליפין מותר: **אמר רבא.** לעולם אימא לך דחליפין כגידולין דמו ומיתסרי ואהכי לכתחלה לא תלוה ותאכל אבל בדיעבד שפיר דמי. והא דאמרינן בהך פירקא דלעיל (דף מג.) המודר הנאה מחבירו ואין לו מה יאכל נותן לזה וכא הלה ונוטל מזה לא דמיא להא דהאי לא רמי עליה דהאי למיפרנסיה והאי דקיהיב להאי אימור לא משום מודר קא יהיב ליה אלא מתנה בעלמא הוא דקא יהיב להאיך אבל האי בעל דלמפרנסה קאי אימא (ג) דליתסר ליה לפרוע לבעל חוב לכתחלה הוא דלא: **אפ שמע.** דמותר אפי' לכתחלה: **המקדש בערלה.** שהוא איסור הנאה אינה מקודשת: **מכרן וקידש בדמיהן מקודשת.** אלמא דחליפין לאו כגידולין דמו דגידולין אסור וחליפין משתרי: **פ"ג.** מיירי דלכתחלה לא יאכול ואם קידש בדמיהם מאי דבעבד עבד: **מתני' הריני עליך חרם.** נכסי יהיו עליך חרם: **המודר אסור.** אבל המדיר מותר: והכור

לא דילמא. הכי קאמר דודאי אסור בחלופיהן (ד) דומיא דגידולין מינהו וכי היכי דאסור בגידולין הכי נמי אסור בחליפין: **קונם שאני נהנה לך לווה ובעלי חובין בחין ונפרעין.** מבעלה דלהון הבעל הוא שלוו לה. והא הכא (ה) לוותה מאחרים דחלופי ממונו של בעל הוי ולא מיתסר אלמא לחין אדם אוסר דבר שלא"ל על חבירו דהא נפרעין מבעלה: **לאו כגידולין דמי.** אסור אבל בחליפין מותר: **אמר רבא.** לעולם אימא לך דחליפין כגידולין דמו ומיתסרי ואהכי לכתחלה לא תלוה ותאכל אבל בדיעבד שפיר דמי. והא דאמרינן בהך פירקא דלעיל (דף מג.) המודר הנאה מחבירו ואין לו מה יאכל נותן לזה וכא הלה ונוטל מזה לא דמיא להא דהאי לא רמי עליה דהאי למיפרנסיה והאי דקיהיב להאי אימור לא משום מודר קא יהיב ליה אלא מתנה בעלמא הוא דקא יהיב להאיך אבל האי בעל דלמפרנסה קאי אימא (ו) דליתסר ליה לפרוע לבעל חוב לכתחלה הוא דלא: **אפ שמע.** דמותר אפי' לכתחלה: **המקדש בערלה.** שהוא איסור הנאה אינה מקודשת: **מכרן וקידש בדמיהן מקודשת.** אלמא דחליפין לאו כגידולין דמו דגידולין אסור וחליפין משתרי: **פ"ג.** מיירי דלכתחלה לא יאכול ואם קידש בדמיהם מאי דבעבד עבד: **מתני' הריני עליך חרם.** נכסי יהיו עליך חרם: **המודר אסור.** אבל המדיר מותר: והכור

מסורת הש"ס

(א) קדושין נו:, ב) [ס"ס ע"ז נד: סב.], ג) לעיל ה. [עלה לט.], ד) [מתוספות קז:].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי דלמא וכו' דדומיא דגידולין: (ב) ד"ה קונם וכו' והא הכא דמאי דלווה מאחרים דלווה ממונו: (ג) ד"ה אמר רבא וכו' אימא לך דליתסר וכו' דלכתחלה הוא:

גליון הש"ם

גמ' האומר לאשתו קונם. עי' כ"ק דף קט ע"ב תד"ה בע"מ: **שם אמר רבא דלמא לכתחלה.** עי' לקמן דף פג ע"ב בהר"ן ד"ה דלמא מיין:

פירוש הרא"ש

פירות מכירו על מכירו דאיסא מרתי שהפירות אינן ברשותו וגם מכירו אינו ברשותו לאסור דבר עליו גם אינו יכול לאסור דבר שלא בא לעולם כיון דאיסא מרתי: **או דילמא חליפין בגידולין דמי.** דהוה **אגידולים.** אף על גב דליתנהו בעולם וגידולים פשיטא כיון דיאא מנוף האיסור אין חילוק בינו לבין מכירו: **לוה ובעלי חובין באין ונפרעין.** אפילו לחנן דאמר הנית מעותיו על קרן הלכי הני מילי בחפרנס מבעלמו אבל ליתה מייב הבעל לשלם מדאמרינן בכתובות (דף קז:) נכי ממתנת אחין לה מזונות כגון לוה ואכלה ועמדה ומיאנה מבעל הא אם לא מיאנה מייב הבעל לשלם מה שלוה ואין זה כמו פירע מוכי לאחרינו אלינא פירע מוכי לאחרינו אלינא

מסורת הש"ס

(ד) רש"י ד"ה אי דלמא וכו' דדומיא דגידולין: (ה) ד"ה קונם וכו' והא הכא דמאי דלווה מאחרים דלווה ממונו: (ו) ד"ה אמר רבא וכו' אימא לך דליתסר וכו' דלכתחלה הוא:

גליון הש"ם

גמ' האומר לאשתו קונם. עי' כ"ק דף קט ע"ב תד"ה בע"מ: **שם אמר רבא דלמא לכתחלה.** עי' לקמן דף פג ע"ב בהר"ן ד"ה דלמא מיין:

פירוש הרא"ש

פירות מכירו על מכירו דאיסא מרתי שהפירות אינן ברשותו וגם מכירו אינו ברשותו לאסור דבר עליו גם אינו יכול לאסור דבר שלא בא לעולם כיון דאיסא מרתי: **או דילמא חליפין בגידולין דמי.** דהוה **אגידולים.** אף על גב דליתנהו בעולם וגידולים פשיטא כיון דיאא מנוף האיסור אין חילוק בינו לבין מכירו: **לוה ובעלי חובין באין ונפרעין.** אפילו לחנן דאמר הנית מעותיו על קרן הלכי הני מילי בחפרנס מבעלמו אבל ליתה מייב הבעל לשלם מדאמרינן בכתובות (דף קז:) נכי ממתנת אחין לה מזונות כגון לוה ואכלה ועמדה ומיאנה מבעל הא אם לא מיאנה מייב הבעל לשלם מה שלוה ואין זה כמו פירע מוכי לאחרינו אלינא

מוסף רש"י

אמר רבא. כלומר לעולם אימא לך דבגדולין הם והאי לווה ואכלה, דלמא לכתחלה הוא דאסור לנות על נכסיו (ראה"ה בשמו). מכרן וקידש בדמיהן הרי זו מקודשת. לאין דמיס נתפסין כאיסור (קדושין נו:) דלא מיתסרי כאיסורא ומנוגא הוא, אע"ג דאיהו אסור לאתקטרי מיניייהו מיהו הכיא הנאה מניא ליה על ידי עבלה, אבל איהי לא מעבדה קא מניא לה, דזוקא קדושי אשה, אבל איתסרי מיניייהו מדרבנן אסור (ע"ז נז:). המודר אסור. מי שהועל עליו הנדר לנות שנדר הנדר, דהכי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com